

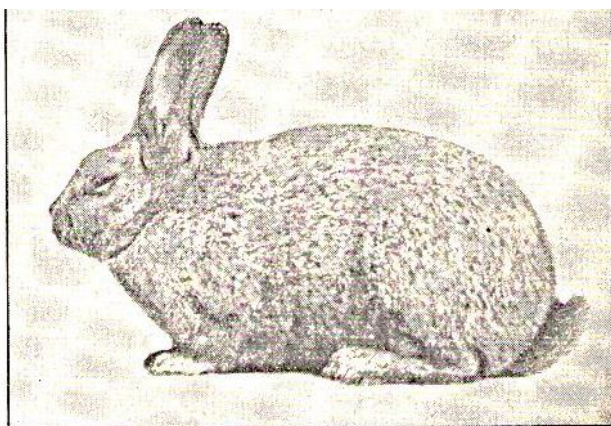
Počátky a další vývoj králíků Fs a Vss u nás – více než 100 let chovu Velkých světlých stříbřitých

Všechno má svůj vývoj – vše se mění a to samozřejmě platí i o plemenech zvířat – tedy i Fs a Vss. Čas od času je vhodné připomenout a zopakovat, abychom pochopili co a proč je tak nebo jinak. Určitě to nebude zbytečné.

Zřejmě první zobrazení světlého stříbřitého králíka v naší literatuře je na počátku 20. století v knize Chov králíků - J. V. Kálal **1908** – králíci velmi připomínají naše pozdější Fs i Vss – tělo, hlava, nohy, uši i stříbřitost.

Zřetelně jsou zde na těchto obrázcích vidět odlišnosti v typu malých stříbřitých králíků již v počátcích chovu králíků před sto lety. Požadavky na typ byly vyřešeny celkem jednoznačně už v počátcích.

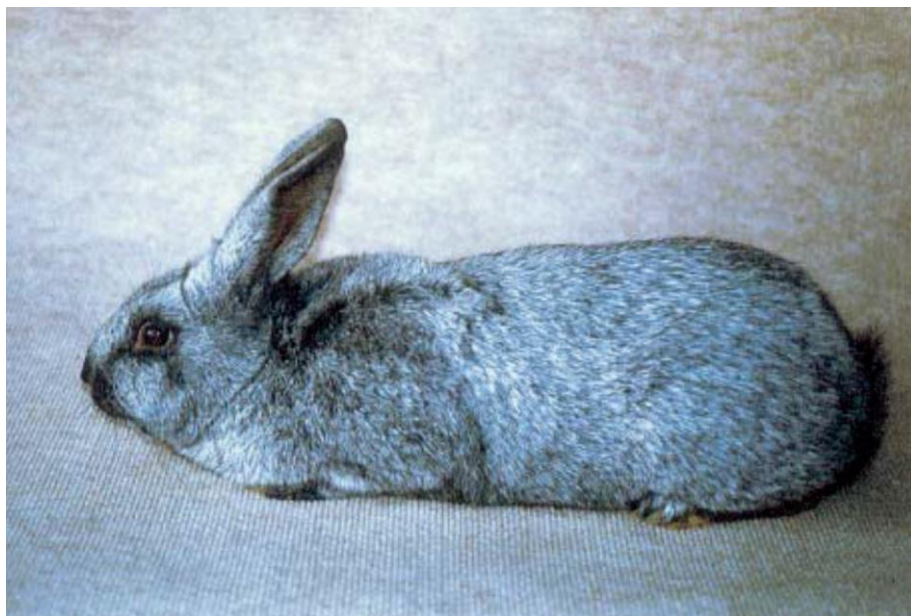
Stříbřitý ramlík, střední odstín.

k výše uvedené fotografii to mohlo být i jinak, stejně jako na našem území). V Německu začíná být záhy přešlechtován do podoby Velkého

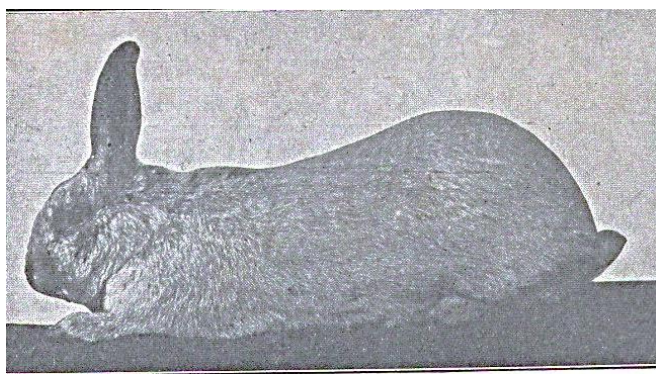
Podstatně složitějším oříškem bylo rozlišení odstínů stříbřitosti – světlý nebo tmavý a jejich chápání pro dvě souběžně existující plemena. Původní Francouzský stříbřitý existoval asi od roku 1730, údajně v roce 1912 začal být chován v Německu (vzhledem

světlého stříbřitého. Vzhledem k ovlivnění našeho chovatelství vlivy německými (podstatně více než francouzskými) dochází na hodně dlouhou dobu k rozporu v podobě Fs u nás – ti se více podobají novějšímu směru šlechtění Vss a až vzorník v roce 1982 tento rozpor ujasnil. Přesto pamětníci vzpomínají na Fs i když to „francouzáci“ nebyli.

Málokdo opravdu francouzské „Francouzské stříbřité“ viděl – tady je opravdový Argenté de Champagne – „šampaňák“ z oficiální francouzské publikace:

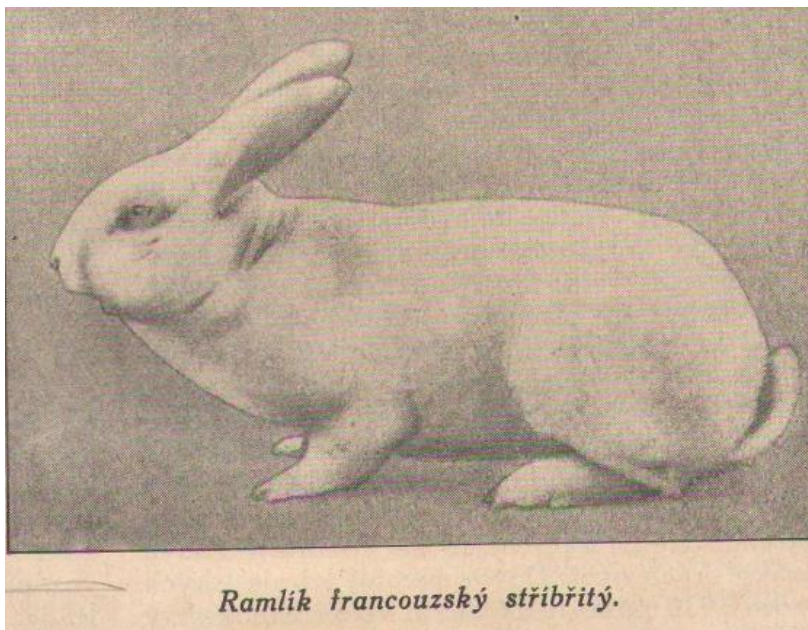

Králíky „Fs“ přivezl poprvé do Čech Jan Braun, městský duchovní v.v. ve Volyni, v **roce 1912** a v roce 1943 v Rádci z Předmostí najdeme následující vzpomínky: 0,1 byla z Paříže asi velikosti moravského obra, protáhlého těla silné hlavy s klenutým čelem, zkrátka krásná a vynikající, samec z Říše byl kratší, zavalitější, kožišina byla pokryta černým řídkým vlasem, takže králíci vypadali, jako by některý z našich stříbrňáků mlynářů byl pokryt černým řídkým závojem.

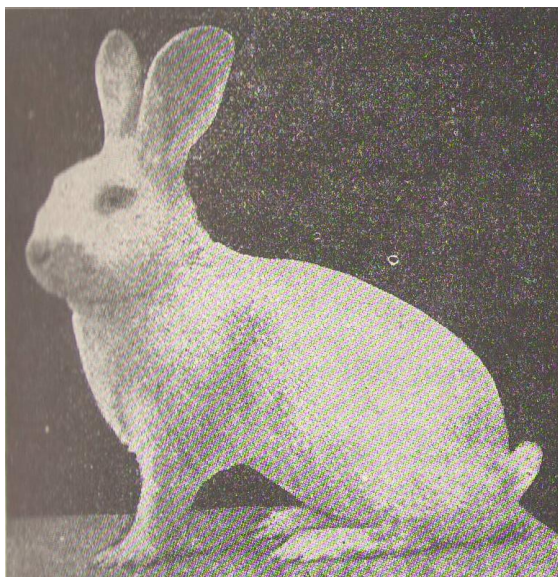
Králík stříbřitý. (Viz článek č. 3.)

V prvním českém vydání Vzorníku pro oceňování králíků **(1927)** je úplně vzadu zapomenutá tato fotka stříbřitého (malého) králíka a Fs je zde jako samostatné plemeno uváděn: z toho lze dedukovat, že tehdejší pojetí tato plemena příliš nerozlišilo a po

desetiletí trvající
nepřesnosti byly
zasety už tady.

Hodně zajímavou
představou o našem
plemeni je kresba
z roku **1935** (Rádce
z Předmostí)

Fs ve Vzorníku z roku **1941**(a také 1946)

Rok 1936 – Lipsko a tehdejší chov v Německu - pro ilustraci přetiskujeme
tehdejší článek z Rádce:

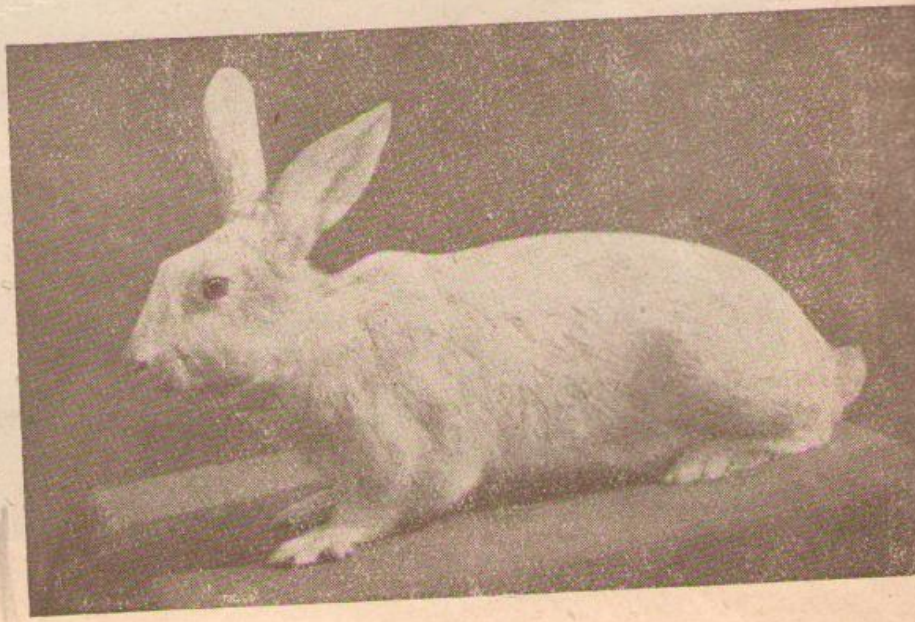
Francouzský stříbřitý.

K níže otištěnému obrázku mé ramlice franc. stříbřité, 6½ měs. staré, která získala na VI. mezinárodní výstavě v Lipsku 1936 titul světového vítěze, připojuji několik řádků.

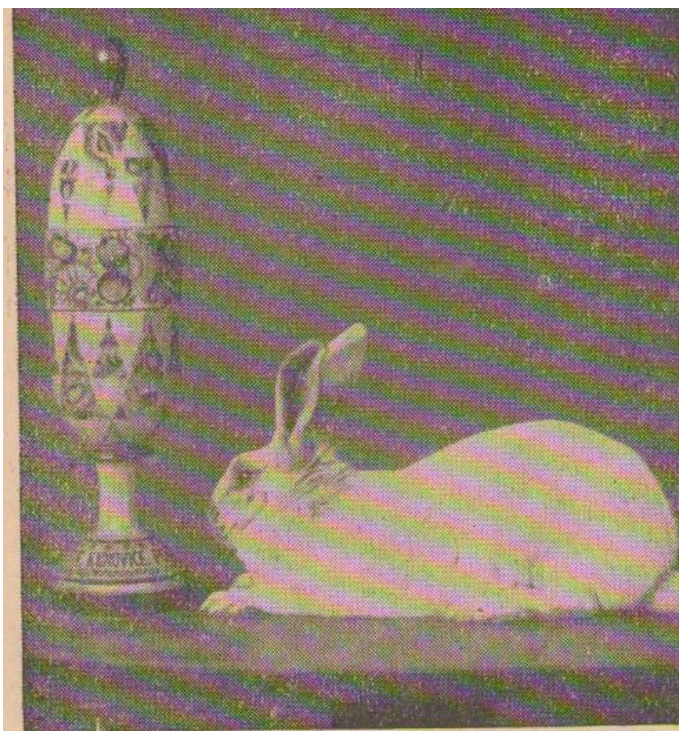
Francouzští stříbřiti jsou velmi dobrou sportovní odrůdou a mohu s dobrým svědomím prohlásiti, že není pěknějších, půvabnějších a žertovnějších králíků než stříbrňáci v různých svých stadiích vývoje a vybarvení. Stejně tak jsou vynikající odrůdou užitkovou a ne nadarmo stojí u nás hned na druhém místě. Ve věku asi 6 měsíců mají již velmi pěknou váhu i dosti upotřebitelnou kožešinu, a to je v dnešní době velká přednost, produkovati rychle, mnoho a dobrého masa i kožešinu při malé spotřebě krmiva.

První podmínkou dobrého sportovního i hospodářského chovu musí býti dobře propěstovaný a úplně zdravý kmen. Zvíře, které má dávat užitek, musí také mít dobré ubytování a kotce nutno aspoň jednou týdně důkladně vyčistiti. Pro odchov mláďat zřídil jsem si zvláštní oddělení s výběhy, kam dám všechny mladé po odstavení, odděleně dle pohlaví. Zde je nechávám, až dovrší pátý měsíc. Kusy, které se mi v tomto věku ukáží jako nevhodné pro chov, vykrmuji ještě po 4 neděle a dají mi pak pěknou pečinku. Pro chov vhodní králíci přijdou do kotců každý zvlášť a dostane se jim nejpečlivější ošetření, dokud nenajdou svůj definitivní domov jako chovný kus.

Erich Görner, Burkhardtsdorf E.
Randsiedlung 23, Německo.

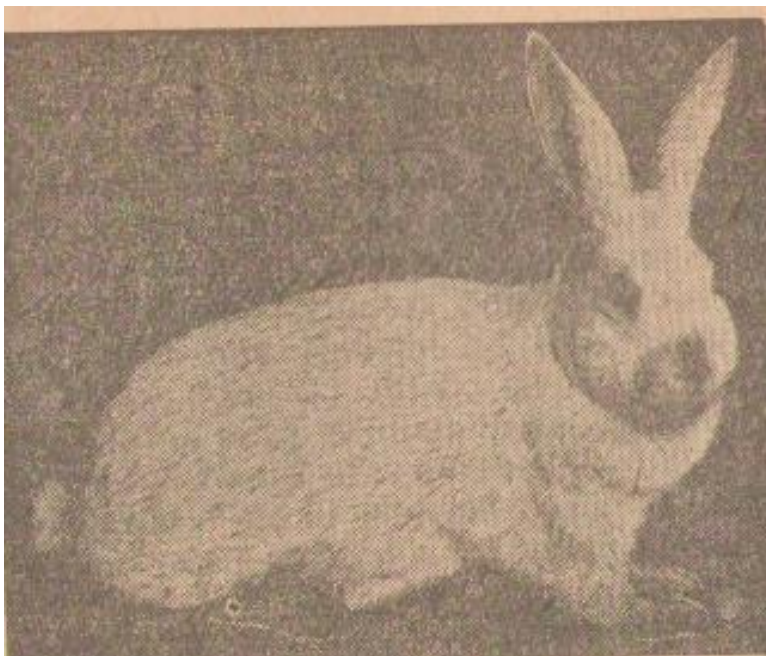

Tato fotografie byla použita i později v ABC králíkáře (asi 1942), ale bylo uvedeno, že to je ramlík

Králík stříbřitý, F. S. - střední plemeno, jehož kůžky se hodí pro obchod nebarvené nebo na napodobeniny.

Knížka Užitkový chov králíků (1946), foto pravděpodobně už z roku 1938

1954 Kálal V., Chov králíků (fotografie je ale podstatně starší), zde je zmínka „o velmi početném“ dovozu králíků v roce 1952 ze SSSR

Počet přátel našich světlých velkých stříbřitých králíků v posledních letech stoupl. Velmi se rozšířil zvláště pro svou srst, pro svůj vzhled a posléze i pro hospodářský užitek. Světly velký stříbřitý králík pochází z Francie, z Champagne, proto také je znám pod jménem francouzský stříbřitý neboli šampaňský. Od roku 1912 zdomácněl v Německu. Patří mezi střední plemena.

Jeho velikost odpovídá normální váze kolem 4,5 kg. Nejmenší váha je 3,5 kg, největší váha 5 kg. Tato odrůda je velmi životná a odolná proti vlivům počasí. Tělo má silné, robustní, hlavu spíše malou než velkou. Zvíře má ukazovat ladné pěkné linie. Slechy má mít spíše kratší, řezáčky vztyčené, zvláště u ramlíka lžícově otevřené. Oči má tmavohnědé, běhy rovné, drápky tmavší, pířko vzpřímené a přiléhající k tělu. Ramlice má malý lalok. Lalok talířovitý, pytlovitý nebo dvojitý je nutno z chovu vyloučit.

Srst musí mít hustou a jemnou, jen taková uspokojí odborníka. Základní barva je světlá až lehce tmavomodrá, na konečcích trochu světlejší zabarvená, zatímco tmavá barva pesíků 1 až 4 cm převyšuje a na špičkách je nejsilnější. Krycí pesíky jsou světle stříbřité a tím dodávají srsti světlé vzezření.

Nyní k chovu samému: Mláďata se rodí černá. Až tehdy, když si sama nalézají potravu, ukazují na nose prvou stříbrnou skvrnu, která se potom rozšiřuje a plynule prostupuje všechnu srst. Když dosáhnou přebarvení (asi do 2 měsíců), je již

Naši světlí | velcí stříbřítí

KURT METZNER

hlavní zabarvení výrazné. Přebarvují se však dále až k 8. a 9. měsíci. Mnohdy se zvíře v prvním čase přebarvování zdánlivě méněcenné může ještě později velmi dobře vybarvit. V 7. až 8. měsíci bývá obvykle přebarvení ukončeno.

Dvě světlá zvířata nemají být nikdy párována, protože vrh mláďat je příliš světlý, příliš mléčný. Také dvě tmavá zvířata nemají být párována. Nejkrásnější vybarvení dává spárování světlého a tmavého zvířete. Po vrhu mají mláďata sát alespoň 8 týdnů. Nejlepší ramlice končí své kojení až v desátém týdnu. Stane-li se, že mláďata po 14 dnech opouštějí hnízdo, pak je to známkou, že jsou hladová a že matka nemá dost mléka. Obvykle ponechávám u svým ramlic pouze 4 mláďata, která zůstávají u matky 9 týdnů. Poté odstávím ramličky a zhruba po osmi dnech ramličky. Mladé samečky mám zavřené společně do 13 týdnů, protože v tomto stáří se

u nich nasazuje pyj. V 5 až 6 měsících počíná výběr pro chovný stav.

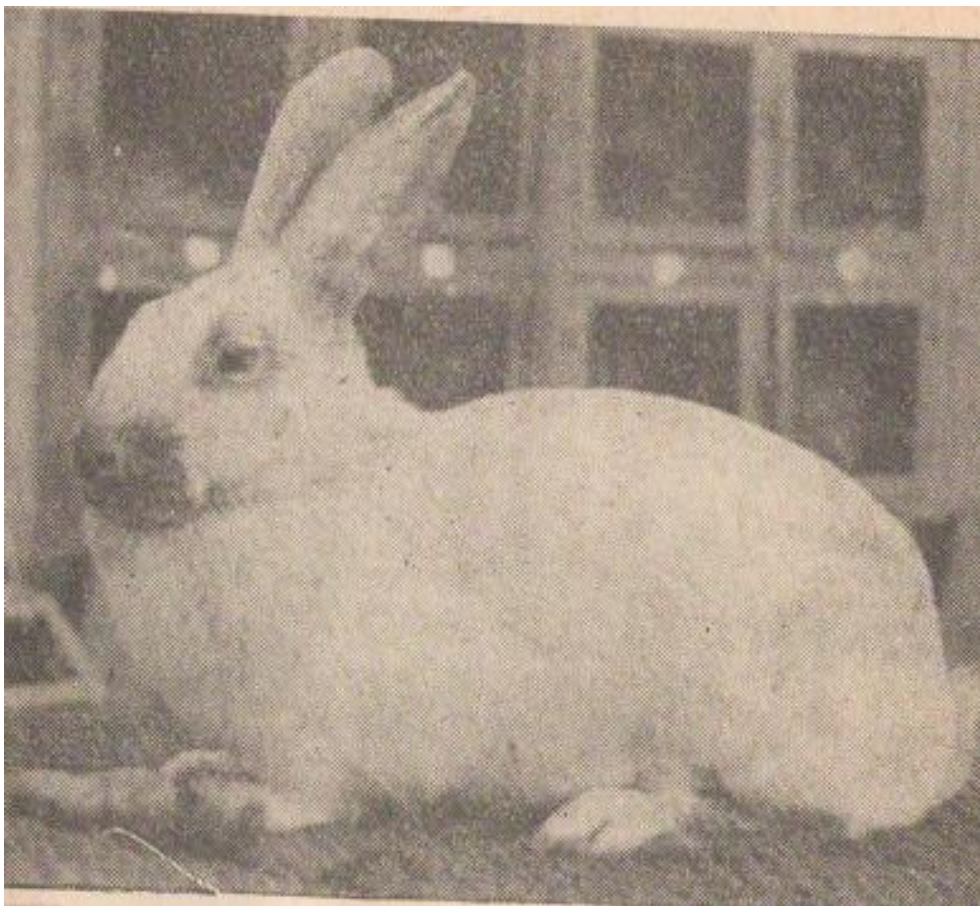
Čeho si třeba všimnout, pokud jde o výstavu, a čeho nikoli? Není to jen vnější krása, které chceme dosáhnout, která přináší výsledky na výstavě, ale také dobré propěstování a odstavení. Zejména to platí u těchto králíků. Zcela zvláštní pozornost musíme věnovat podsadě. To znamená, abychom při línání jednou týdně kartáčem důkladně po srsti a proti srsti prokartáčovali. Posiluje to vlasotvorné buňky a rychleji zbavuje kůži odumřelého vlasu. Kde je to možné, doporučuji výběh, protože ve volném prostoru srst lépe přebarvuje a je cennější, což při ustájení vnitřním nelze zaručit. Čištění kotce se má dít vždy po osmi dnech, protože čistota je pro zvířata nezbytná. Nikdy neumisťujeme zvířata v malých dusných kotcích. Světlo, vzduch a slunce mají očitelný vliv na stavbu zvířete.

Jsem také zastáncem roštů v kotcích. Zvířata jsou stále v suchu a mají čisté běhy. Pod rošty dávám dřevěné hoblovačky, které vsávají přebytečnou moč i zápach. Nikdy nemá být u francouzských stříbřitých žebříček prázdný, bez sena, protože seno je živací regulátor pro králíka, zvl. pro tohoto.

Nepřinesl jsem nějaké senzační novinky, ale věřím, že si chovatelé vezmou tyto zásady k srdci, a doufám, že se najde ještě více zájemců o toto krásné a zajímavé plemeno.

(Z časopisu Der Kleintierzüchter přeložil František Merth.)

1972 Chov

králíků, Dvořák L. 1. vydání (ve druhém už toto foto Fs není zařazeno)

Chováme králíky – **1969** – už v podstatě moderní Vss (pravděpodobně z chovu ing. Žalkovského) – *použito i ve Vzorníku 1972 (a podle něj jsem začínal s chovem a posuzováním králíků)*

Francouzský stříbřitý (Fs)

Původem je z Francie, kde byl znám již roku 1730. Krycí barva je mléčná, která vzniká střídáním černých, namodralých a bílých chloupků, které jsou u kořene vlasu zakončeny tmavě šedomodrou podsadou. Podsada má být co nejtmavší. Mláďata králíků plemena Fs se rodí černá a teprve asi v šesti týdnech svého stáří začínají přebarvovat. Čím světlejší (mléčnější) je krycí barva s černými pesíky, které přecházejí krycí vlas, tím je zvíře hodnotnější. Do dalšího chovu se nedoporučují zvířata s příliš tmavou krycí barvou a mnohdy i se začernalou hlavou. Stříbřitost musí být po celém těle stejná, jen kolem očí, nozder, na uších a povrchu pírků je zabarvení poněkud tmavší.

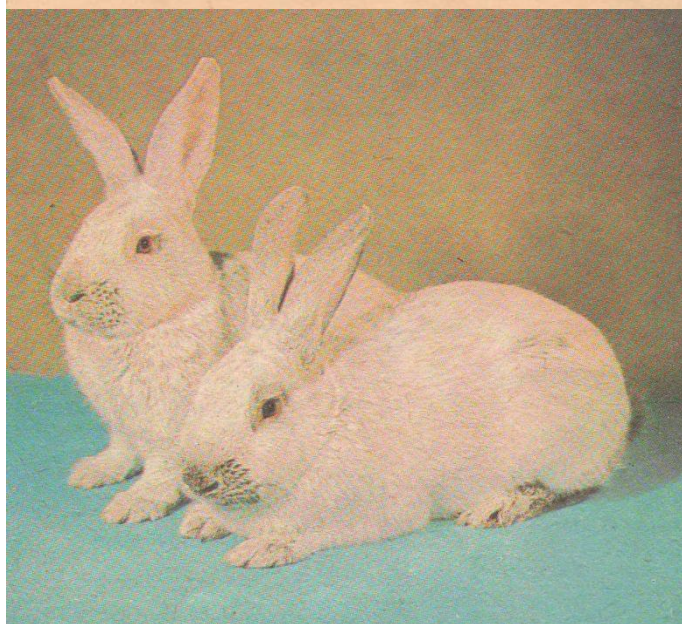
Králík Fs je výborným představitelem králíka masného typu: jeho tělo je silné, zavalité, prsa a hřbet mají být široké, nohy silné. Ideální váha je kolem 4,70 kg.

Plemeno je dosti rovnoměrně rozšířeno po celé republice a projevuje se o ně další zvýšený zá-

jem. V poslední době se uplatňuje i ve faremních chovech socialistického sektoru. Jeho rozšíření lze přičítat jeho velmi dobrým růstovým schopnostem a výkrmností v porovnání s plemeny u nás tradičně chovanými.

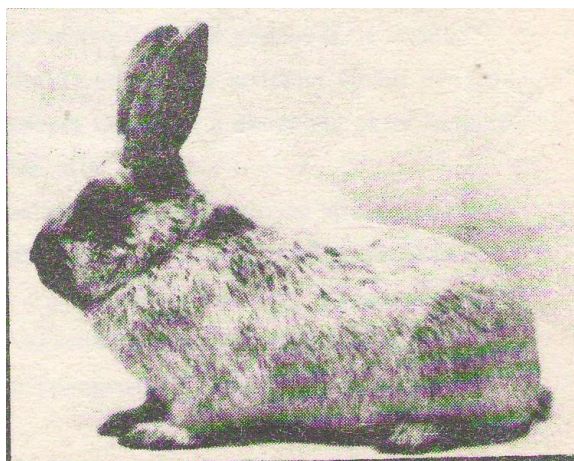
Chovatelé (Fs):

Arnošt Hapal, Opava, Purkyňova 39 (tajemník klubu chovatelů Fs), Hauser Rudolf, Slavonín 301, okr. Olomouc, Keinhofner Antonín, Podlešín, p. Zvoleněves, okr. Kladno, Klein Otto, Velké Albrechtice 206, okr. Nový Jičín, Lhotský Květoslav, Opava 5, Vrchní 20, ing. Očenášek Miroslav, Křelov 51, okr. Olomouc, Oháňka Karel, Haukovice 10, p. Újezd u Uničova, ing. Šabrňák Josef, Černá Hora 301, okr. Blansko, ing. Žalkovský Antonín, Chrastenice 25, p. Lodenice, okr. Beroun.

Dvojice králíků z chovu ing. Žalkovského – kolem roku 1972 – v roce 1975 (zadní strana Chovatele)

70. léta - To již pomalu začíná plemenářská práce Klubu – typizace, linová plemenitba. První byla 20 linie – zde jsou zakladatelé C 37 S 528 (J. Macháček) a jeho syn C39 S 370 (St. Cmíral)

Přehlídkou výsledků
práce chovatelů
králíků je každoročně
pořádána

VÝSTAVA
mláďat králíků

Letos se koná
ve dnech 25.–27. srpna
v Klimkovicích,
okr. Nový Jičín.

1977 – nejlepší

kolekce ve Slavkově na „mláďatech“ od J. Macháčka

Helle Großsilber

Už od počátku 70. let naše chovy ovlivňovali králíci z „DDR“, návštěvy výstav v Lipsku byly určitě svátkem

Východoněmecká kniha „Kaninchenzucht“ – Dorn cca 1975 – moc pěkný

Pohled do „východoněmeckého“ chovu HGrS počátkem 70. let

Jedním z významných chovatelů byl E. Liebich z Pirny – chov ing. Žalkovského byl na těchto králících postaven - zde je rodokmen a foto samce narozeného 1973:

Verband der Kleingärtner, Siedler und Kleintierzüchter - Zentralverband
Fachrichtung Rassekaninchenzüchter

Abstammungsnachweis

für **Rammler / Häslein** Rasse: *helle Groß Silber* Farbe: *hell*

Kennzeichnung rechtes Ohr: *S 600* linkes Ohr: *2.3.43* geb. *16.2.1973*

Züchter: *Ewald Liebich* Wohnort: *Pirna - Boritz Lindenweg 7*

Eltern	Großeltern	Urgroßeltern	Ururgroßeltern
1 Rasse <i>h. G. Silber</i> Farbe: <i>hell</i> Kennzeichnung: rechts: <i>9292</i> links: <i>3.1.24</i> Züchter: <i>E. Peter</i> <i>Bräuer & Liebich</i> Bemerkungen: <i>15. Freigewählter</i> <i>94. W. I. P.</i>	3 <i>h. G. Silber</i> <i>9.292 3.8.15</i> <i>E. Peter Berlin</i> <i>93. P. H. I. P.</i>	7 <i>h. G. Silber hell</i> <i>9.292 3.7.1. Berlin</i> <i>E. Peter</i> 8 <i>h. G. Silber hell</i> <i>9.292 3.7.10</i> <i>E. Peter (wie 4) 95. P.</i>	15 <i>9.292 3.6.6. E. Peter</i> 16 <i>9.292 4.6.13 E. Peter</i> <i>93. P.</i> 17 <i>9.292 4.6.13 E. Peter</i> <i>93.</i> 18 <i>9.292 4.5.16 E. Peter</i> <i>94.</i> 19 <i>9.292 4.4.8. E. Peter</i> <i>93.</i> 20 <i>9.292 4.5.16 E. Peter</i> <i>94.</i> 21 <i>Nr. 52 3.4.52 A. Pöhm</i> <i>94.</i> 22 <i>9.292 7.3.13 E. Peter</i> <i>94.5</i>
2 Rasse <i>h. G. Silber</i> Farbe: <i>hell</i> Kennzeichnung: rechts: <i>S 600</i> links: <i>4.2.34</i> Züchter: <i>E. Liebich</i> <i>Pirna - Boritz</i> Bemerkungen: <i>Freigewählter 94. P.</i> <i>W. I. P. 95.</i>	5 <i>helle G. Silber</i> <i>9.292 3.1.24</i> <i>E. Peter Berlin</i> <i>Bräuer & Liebich</i> <i>94. P. H.</i>	11 <i>h. G. Silber hell</i> <i>9.292 3.8.15</i> <i>E. Peter 93. P. H.</i> 12 <i>h. G. Silber hell</i> <i>9.292 3.7.10</i> <i>wie 4.1</i>	23 <i>9.292 3.7.1 E. Peter</i> <i>95.93</i> 24 <i>9.292 3.7.10 E. P.</i> <i>16</i>
6 <i>helle G. Silber</i> <i>S. 600 2.9.14</i> <i>E. Liebich</i> Bemerkungen: <i>Freigewählter 94. P.</i> <i>W. I. P. 95.</i> <i>sch. gelber Züchter</i>	13 <i>h. G. Silber hell</i> <i>9.292 4.6.13</i> <i>E. Peter 3.9.93 P. H. E. Liebich</i>	14 <i>h. G. Silber hell</i> <i>S. 600 3.8.41</i> <i>E. Liebich 94. P. H.</i>	

Bei Wiederholung des gleichen Tieres kann in dem jeweiligen Feld auch nur die vorange-

Ich bin Mitglied der Sparte *S 600 Pirna* und versichere hiermit, daß
schriften der Fachrichtung Kaninchenzüchter. Das Tier ist ordnungsgemäß gekenn-
geschriebenen Deckscheines.

Ort und Datum: *Pirna - Boritz*, den *23. November*

Die Eintragung im Spartenzuchtbuch
ist nach Prüfung der Unterlagen
(Deckschein) vorgenommen worden.

Unterschrift d. Zuchtbuchführers o. Spartenleiters
J. G. G. G.

Zuchtbuchführer
(Spartenstempel)
S 600 Pirna

Jednu z čestných cen v
expozici králíků mladých
chovatelů v Pardubicích
získal na kolekci králí-
ků francouzských stříb-
řitých Miloslav Martinec
z Rudné.

A aby to bylo
úplné – rok
1975 – národní
výstava
v Pardubicích

(dvě čc na kolekci a 0.1 Fs) a začátek králíkářského
života – jak to letí – a podobně na tom byl o fous
později i Jirka Patras

Vítěz II. věkové kategorie mladých chovatelů králíků Jiří Pa-
tras, soutěžící za MěstV ČSCHDZ Praha. Jeho francouzský
stříbřitý získal čestnou cenu.

kolem roku **1980** byl špičkou i P chov St. Sunkovského z Počedčic

Rok **1982** byl významný změnou názvu – z Fs se oficiálně stal Velký světlý
stříbřitý, diskuse před i po tomto
datu byly vášnivé, dlouhodobé
trendy, ale i vliv importovaných
králíků byly dost jednoznačné.

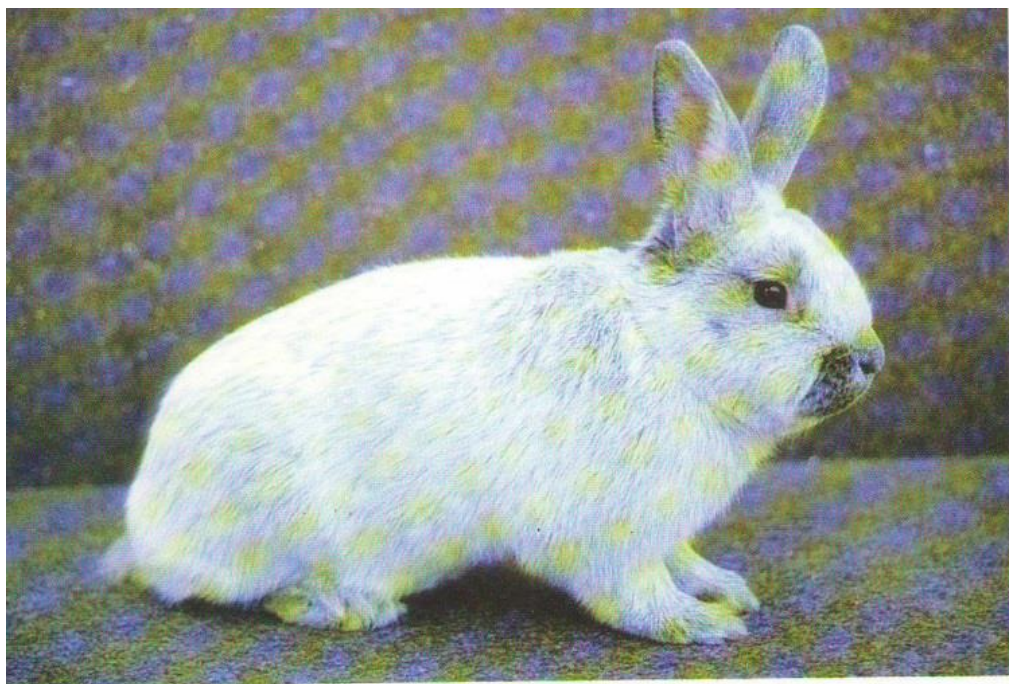

VYSTA

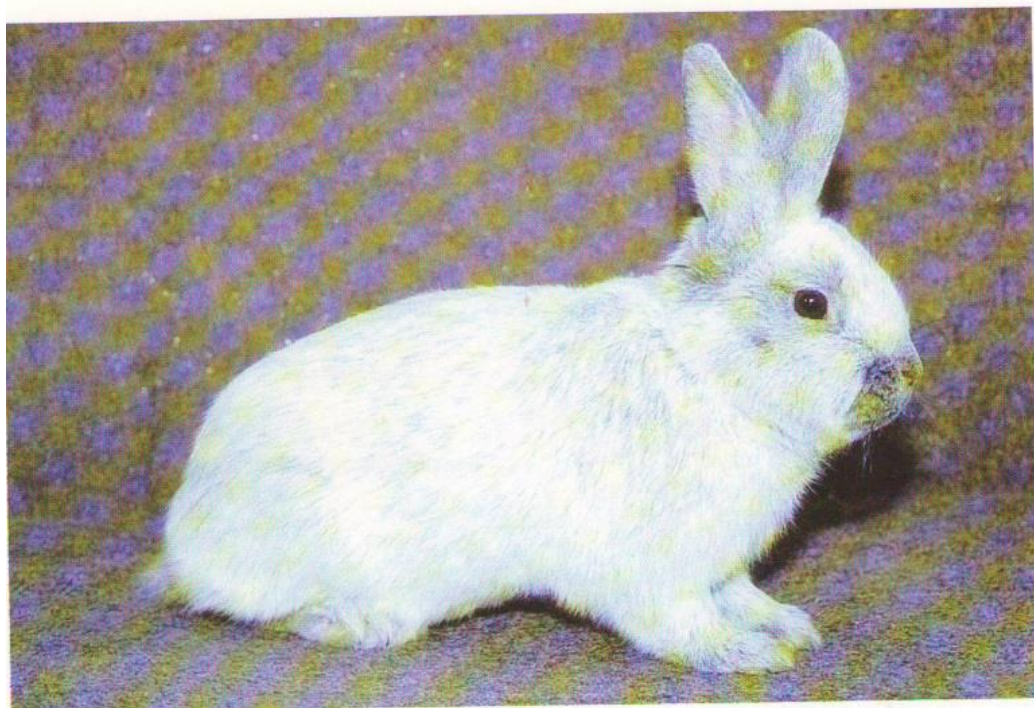
Kolekce sourozenců
králíků francouzských
stříbřitých – chovatel
Jaroslav Vosmik, Olom-
nice.
Snímek Hana Šolínová

„Trochu“ negativní pocity v nás
vyvolalo rozlišení králíků plemen Fs

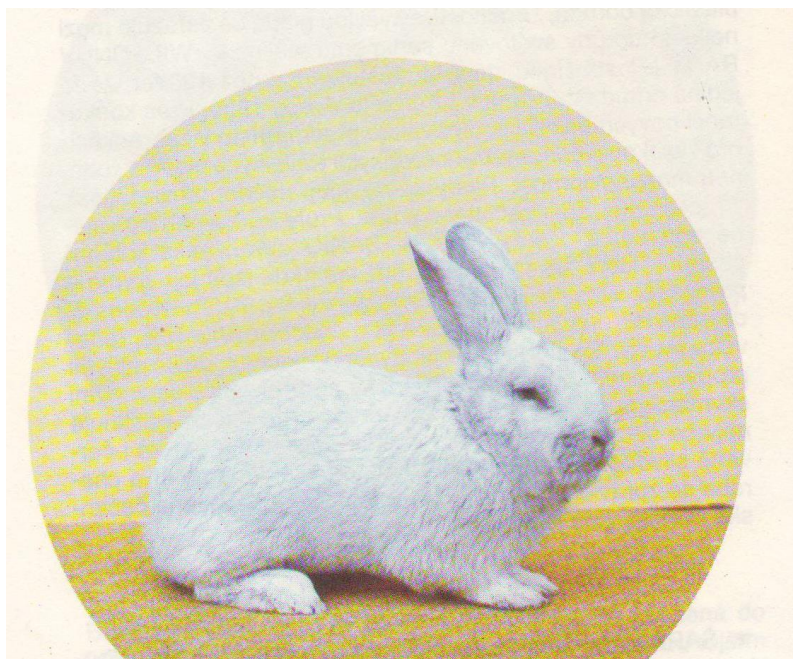
a Vss na jediné fotografii jediného králíka ve vzorníku **1994**

8. FRANCOUZSKÝ STŘÍBŘITÝ (Fs) - Francúzský strieborný

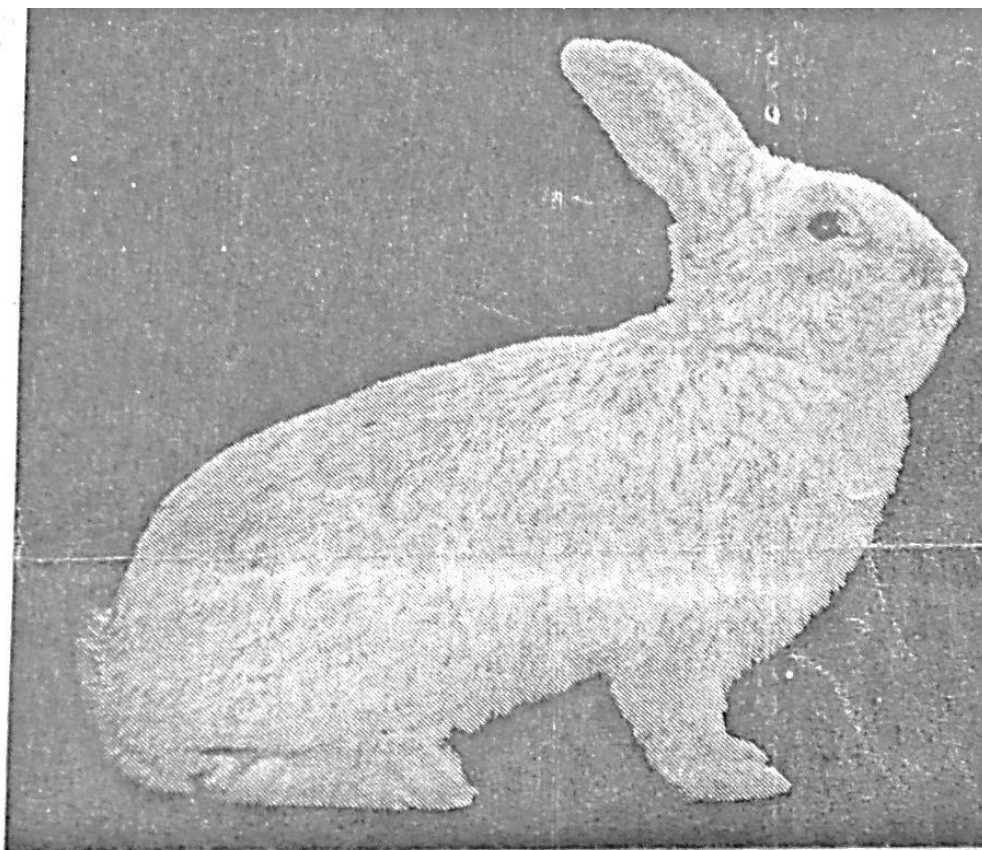
9. VELKÝ SVĚTLÝ STŘÍBŘITÝ (Vss) - Veľký svetlý strieborný

1988 - V publikaci Praktické rady chovatelům a zahrádkářům Halo novin na sobotu 1988 se objevil tento králík – pravděpodobně pocházel z chovu J. Pitry a byl z původní 26. linie z prvního západoněmeckého samce F.210 – zakladatele 26. linie

Zřejmě jedním z prvních „západoněmeckých“ plemeníků u nás byl v roce 1984 zakladatel velmi úspěšné 26. linie 4.3. 45 F.210, chovatel H-G.Stuhr, Soltau

1,0 Helle Großsilber, 7. Allg. Sutthausen Rammlerschau 1983 97 Pkt. SE (In Wensing, Gronau). Foto: Schei

1,0 Helle Großsilber, 17. Bundes-Kaninchenschau Nürnberg 1985 97 Pkt. Sieger (Willi Degener, Burgdorf). Foto: Hummel

Od poloviny 80. let se již kromě „východoněmeckých“ králíků začali uplatňovat i králíci (a informace) z NSR,

zajímavé je, i to, že s těmito chovateli se můžeme potkat i v současnosti.

Naše chovy ovlivnilo mnoho importovaných samců z NSR, jejich seznam by byl také velice zajímavý – to někdy příště. Nečastěji se však asi setkáme v původech s jménem E.Laumer,Dambach – B636 a B666.

Asi vůbec nejaktivnějším, nejobětavějším a také nejšikovnějším byl a je Jirka Šubr – zde jsou samci z jeho chovu dovezení od K. Lubera a E.Marske.

Za zmínku

stojí i tato fotografie - Evropský šampion **2004** – 1.0 C 24, S 616 - 97 bodů

A to už je žhavá současnost – vítězné samice z chovu M. Cahy – vítězná kolekce 2016

Není vždy jednoduché vše najít a poskládat – děkuji za shovívavost, dokonalé to být nemůže, ale alespoň to snad není jako “noty na buben”. Hodně zdaru v dalších letech s Vss přeje M.Martinec